

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ІНСТИТУТ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ
ОСВІТИ
НАПН УКРАЇНИ

№ 2, 2026

ОСВІТНІ ПРОЄКТИ З ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Вступ. Поширення генеративних моделей штучного інтелекту (ГШІ) трансформувало щоденну роботу вчителя, який використовує ці інструменти для планування уроків, диференціації й підготовки завдань, формування оцінювання тощо. Водночас зростає кількість ризиків, тому педагоги потребують загальноприйнятих правил користування ГШІ. Саме їх розробляють міжнародні організації (ЮНЕСКО, Європейська комісія, Рада Європи, ОЕСР) для європейських країн, та міністерства освіти країн, які відповідають за створення освітньої політики на національному рівні. Європейська комісія підготувала для вчителів «Етичні рекомендації щодо використання штучного інтелекту (ШІ) та даних у навчанні та викладанні для освітян», де пояснює «як ШІ може використовуватися в школах; як допомогти вчителям і учням використовувати ШІ у навчанні та вихованні; як обговорити етичні міркування, що лежать в основі керівних принципів; як підтримати розвиток систем та адміністративних процесів» [4]. Розглянемо досвід Австрії, Італії, Німеччини, Португалії, Франції щодо реалізації освітніх проєктів з

використанням ГШІ в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Рис.1. Ілюстративний рисунок, згенерований ГШІ.

Австрія. Проєкт «100 ШІ пілотних шкіл» (100 KI-Pilotschulen). У листопаді 2023 року міністром освіти Австрії Мартіном Полашеком і державним секретарем з питань цифровізації Флоріаном Турським ініційовано проєкт «100 ШІ пілотних шкіл», спрямований на пілотування використання ШІ у мережі пілотних ЗЗСО і науковий супровід вчителів з подальшим поширенням результатів і напрацювань для інших освітніх закладів [2].

Міністерство освіти Австрії підкреслює, що ШІ у пілотних ЗЗСО має використовуватися як допоміжний засіб для учнів, наприклад, для написання текстів або для генерування ідей для проведення мозкового штурму. Заборонено використовувати ШІ для імітації навчальних досягнень, при цьому відповідальність лежить на учнях. Вчителі повинні звертати увагу на стиль написання шкільних робіт і тестів, а в разі сумнівів ставити учням цілеспрямовані запитання. Наприклад, попросити учнів пояснити, чому вони використовують те чи інше слово під час обговорення або перекладу тексту.

Проєкт спрямований на учнів і вчителів. Педагоги мають використовувати інструменти ШІ для підтримки викладацької діяльності, наприклад, для складання плану занять та підготовки навчальних матеріалів. Планується посилити підвищення кваліфікації вчителів у цій галузі, зокрема за допомогою масових відкритих онлайн-курсів. Наголошено, що тема ШІ має бути інтегрована в підготовку вчителів. У проєкті представлені всі типи ЗЗСО та всі федеральні землі. Пілотні ЗЗСО отримали бюджет на реалізацію власних проєктів, що дозволяє їм придбати додаткове навчальне програмне забезпечення, яке буде протестовано за підтримки вишів. Загальний бюджет проєкту становить 250 000 євро.

Німеччина. Проєкт KIMADU. Дослідницький проєкт з ШІ в галузі дидактики математики та німецької мови (KIMADU) Університету Зігена включає 25 ЗЗСО у Північному Рейні-Вестфалії в інтеграції ШІ під час викладання математики та німецької мови [6].

Метою проєкту є розроблення концепцій навчання для сприяння розвитку у вчителів фахових і міжпредметних

компетентностей, загальних навичок XXI століття (ОЕСР) та 4К-компетентностей (критичне мислення, креативність, комунікація, колобарація); надання консультацій вчителям щодо використання інструментів ШІ під час уроків; дослідження потенціалу індивідуального навчання вчителя з використанням ШІ. Вибір предметів математики та німецької мови обумовлений їх великою кількістю годин і міжпредметною релевантністю.

Рис. 2. Логотип проєкту KIMADU [6].

KIMADU пропонує різні формати підтримки, які дозволяють вчителям використовувати генеративні інструменти ШІ в освітньому процесі. До них належать робота над проєктами окремих уроків та щотижневі індивідуальні онлайн-консультації. Обрані ЗЗСО призначили координаторів з математики та німецької мови, які виступають в ролі мультиплікаторів для педагогічного колективу закладу. Команда університету Зіген відвідає кожен школу-учасницю, щоб надати консультації щодо розвитку ЗЗСО та навчання в галузі ШІ, виходячи з потреб освітнього закладу.

Міністерство освіти та науки Німеччини надає ЗЗСО, які беруть участь у проєкті, безкоштовний доступ до таких мовних моделей як ChatGPT, Claude, Mistral, а також ліцензії на додаток FelloFish. Постачальники програм (TOBIT

Laboratories AG, Fobizz, 101skills GmbH) були спеціально обрані з урахуванням різних і взаємодоповнюючих можливостей використання в навчанні з точки зору дидактики.

KIMADU пропонує вчителям дослідницьке середовище для використання ШІ у викладанні математики та німецької мови і надає важливі знання для його змістовного впровадження. Проєкт зосереджується на розвитку фахових компетентностей вчителів, а також на навчанні учнів за допомогою генеративних моделей ШІ. Результати проєктної та дослідницької роботи будуть опубліковані в наукових статтях та підсумковому звіті. Крім того, вибрані сценарії проведення уроків та навчальні матеріали будуть надані у вигляді відкритих освітніх ресурсів для всіх педагогів країни. Проєкт реалізується протягом 2025 – 2026 років.

Італія. STEM-проєкти, мережеві ініціативи та учнівські розробки. У 2020-2021 роках Науковий ліцеєм з додатковим курсом прикладних наук ім. Е. Молінарі Технічного технологічного інституту реалізовано **STEM-проєкт «Штучний інтелект: програмування майбутнього»**, в якому поєднанні ШІ з робототехнікою/програмуванням і практичними наборами (Arduino). Метою проєкту було випробувати використання простих алгоритмів машинного навчання, розробляючи додатки в галузі робототехніки та ігрового дизайну [5].

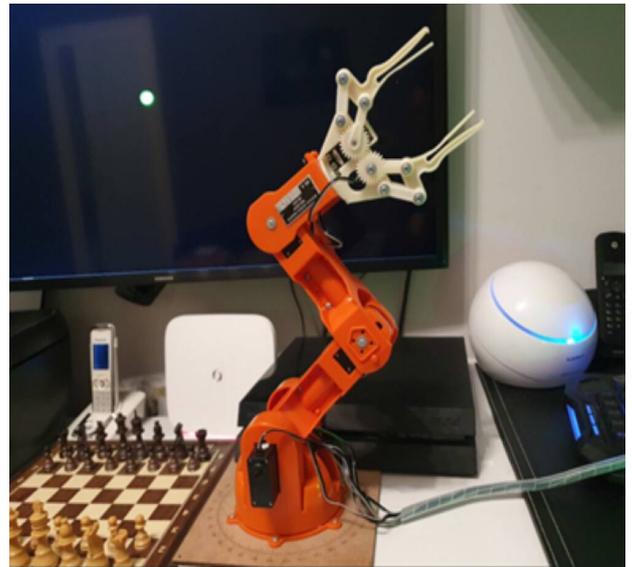

Рис.3. Учнівська робота з STEM-проєкту «ШІ: програмування майбутнього» [5].

У 2023/24 навчальному році 55 закладів загальної середньої освіти, розташованих в регіоні Фріулі-Венеція-Джулія, підписали угоду про співпрацю з метою навчання персоналу та розробки спільних рекомендацій щодо використання ГШІ в освітньому процесі. Координував роботу класичний лицей імені Якопо Стелліні. Рекомендації стосуються таких питань, як етика використання ГШІ, способи його інтеграції в шкільні програми, найкращі практики залучення учнів, конфіденційність і захист даних. Під час підготовки документу проводились періодичні очні та онлайн зустрічі для обміну ідеями та забезпечення постійного оновлення інформації щодо поточних заходів. Документ «Створюємо майбутнє: ГШІ в школі» був затверджений науковим комітетом, до складу якого входили викладачі університетів, керівники ЗЗСО, тренери, та оприлюднений у травні 2024 року [7].

Науковий лицей імені Артуро Тосі у 2024/2025 навчальному році реалізував **проєкт «Штучний інтелект»** з вироблення учнями дослідницько-

практичних винаходів. Проєкт включав у себе зустрічі з експертами, лабораторну роботу в групах і представлення результатів у Спільному Дослідницькому Центрі. Учнівські дослідницько-практичні винаходи охоплювали цифрове мистецтво, створення шкільних чат-ботів, ML-модель для розпізнавання рукописних цифр [8]

Португалія. Проєкт «Сталий розвиток 2024/2025» був організований Рахунковою палатою Італії, яка закликала заклади загальної середньої освіти замислитися над викликами та відповідальністю в цифрову епоху, особливо під час використання штучного інтелекту. У межах ініціативи були проведені учнівські дебати за такими темами: ШІ як можливість для кращого управління державними ресурсами, його потенціал та загрози, етичні межі науки та технології, написання текстів з аргументацією. Фінальні дебати відбулись 5 червня 2025 року, де оцінювалися точність, релевантність аргументів та здатність учнів до переконання [1].

Франція. Факультативні курси в ЗЗСО. Ліцей імені Жана Моне розробив **факультативний курс «Проєкт ШІ» для старшокласників**, який включає в себе три модулі ознайомлення з ШІ: створювати з ШІ (програмування, робототехніка, дані), використовувати ШІ (цифрові інструменти, чат-боти тощо), жити з ШІ (етика, суспільство, майбутнє праці) [10].

Кампус імені Леонардо да Вінчі розробив **факультативний курс «Штучний інтелект» для старшокласників** (60 годин на рік) з чотирма модулями: визначення та виклики, культура партнерства, кодування і промпти, практики і творчі

продукти [3]. Курс розвиває в учнів технічні навички, критичне мислення, творчість, навички роботи в команді. Факультатив готує учнів до вищої освіти в галузі інформатики, інженерії, етики та урбаністики.

Рис. 4. Скриншот з сайту Кампус імені Леонардо да Вінчі [3].

Ліцей імені Гастона Моннервіля розробив і впроваджує в 2025/2026 році **факультативний курс для учнів «Навчання з використання ШІ»**, який включає в себе такі теми: розуміння принципів функціонування ШІ; визначення соціального, етичного та екологічного впливу ШІ; робота з цифровими інструментами, що використовують ШІ; розвиток критичного мислення щодо результатів, отриманих за допомогою ШІ; об'єднання різних дисциплінарних підходів для розуміння складної технології [9].

Висновки. Проаналізований досвід Австрії, Німеччини, Італії, Португалії та Франції засвідчує, що інтеграція ШІ у ЗЗСО в Європі відбувається, зокрема, через пілотні освітні проєкти та програми, які включають в себе мережеві ініціативи та факультативні курси. Спільними для цих підходів є розроблення на рівні ЗЗСО правил та

етичних рамок використання ГШІ; підвищення кваліфікації педагогів; формування ШІ-грамотності учнів і розвиток компетентностей XXI століття (критичного мислення, творчості, комунікації та співпраці); застосування ШІ як інструмента навчальної діяльності (планування, підготовка матеріалів,

індивідуалізація навчання) та як предмета вивчення у STEM/робототехніці й проектно-дослідницьких роботах.

Використані джерела:

1. Agrupamento de Escolas de S. Bento. Projeto Sustentabilidades 2024/2025 promove ambiente de excelência entre alunos e professores em Vila Nova de Cerveira. URL: <https://aesbvizela.edu.gov.pt/?p=2298> (Дата звернення: 11.02.2026)
2. Bundesministerium Bildung. BM Polaschek & StS Tursky: Künstliche Intelligenz – Chance für Schulen (14.11.2023). URL: https://www.bmb.gv.at/Ministerium/Presse/2023_archiv/20231114b.html (Дата звернення: 11.02.2026)
3. Campus Léonard de Vinci. Une option d'avenir : Intelligence Artificielle en Première Générale. URL: <https://www.campusdv.fr/une-option-davenir-intelligence-artificielle-en-premiere-generale/> (Дата звернення: 11.02.2026)
4. European Commission. Ethical guidelines for educators on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/ethical-guidelines-for-educators-on-using-ai> (Дата звернення: 11.02.2026)
5. Istituto Tecnico Tecnologico – Liceo Scientifico Opzione delle Scienze Applicate E. Molinari. Intelligenza Artificiale: programmare il futuro. URL: <https://www.istitutomolinari.edu.it/pagine/intelligenza-artificiale-programmare-il-futuro> (Дата звернення: 11.02.2026)
6. KIMADU. URL: <https://kimadu.de/> (Дата звернення: 11.02.2026)
7. Liceo Classico “Jacopo Stellini”. Costruire il futuro: l'IA entra a scuola. URL: <https://stelliniudine.edu.it/costruire-il-futuro-lia-entra-a-scuola/> (Дата звернення: 11.02.2026)
8. Liceo Scientifico Statale Arturo Tosi. IA: il Liceo Tosi presenta i progetti al JRC di Ispra. URL: <https://www.liceotosi.edu.it/pagine/intelligenza-artificiale-il-liceo-tosi-presenta-i-progetti-al-jrc-di-ispra> (Дата звернення: 11.02.2026)
9. Lycée Gaston Monnerville. Nouvelle option pour les élèves de seconde générale et technologique au lycée Gaston Monnerville. URL: <https://gaston-monnerville.mon-ent-occitanie.fr/actualites/nouvelle-option-pour-les-eleves-de-seconde-generale-et-technologique-au-lycee-gaston-monnerville-68663.htm> (Дата звернення: 11.02.2026)
10. Lycée Jean Monnet. Intelligence Artificielle (option / projet IA). URL: <https://jean-monnet-montpellier.mon-ent-occitanie.fr/nos-formations-2nde-term-options/intelligence-artificielle/> (Дата звернення: 11.02.2026)

Матеріал підготувала: Іванюк І.В., к.п.н., старший дослідник

ІНФОРМУЄМО:

Читайте новини на Facebook
ІЦО НАПН України
<https://www.facebook.com/idenapn>

Сторінка ІЦО НАПН України
iitlt.gov.ua

VII Міжнародна міжгалузева науково-практична онлайн-конференція «Культура, наука, освіта: смисложиттєві цінності в сучасних умовах» відбудеться 25–27 березня 2026 року. Детальніша інформація за посиланням <https://naps.gov.ua/ua/press/events/3841/>

III Міжнародна науково-практична конференція «Цифрова компетентність вчителя 2026: стратегії навчання з ШІ» Інституту цифровізації освіти НАПН України відбудеться 31 березня 2026 року. Детальніша інформація за посиланням <https://sites.google.com/iitlt.gov.ua/digitalteacherscompetence>

Методологічний семінар Національної академії педагогічних наук України «Трансформація професійної освіти в контексті сучасних цивілізаційних і національних викликів» відбудеться 2 квітня 2026 року. Детальніша інформація за посиланням <https://naps.gov.ua/ua/press/announcements/3832/>

IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференції «Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції» відбудеться 23 квітня 2026 року.
Детальніша інформація за посиланням
<https://iitlt.gov.ua/aktualni-aspekty-rozvytku-steam-osvity-2/>